

Nr 365.

Av herr **De Geer** i Lesjöfors, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 93, med förslag till lag om den 1 majs likställande i vissa hänseenden med allmän helgdag.

I proposition nr 93 föreslår Kungl. Maj:t, att första maj i vissa hänseenden skall likställas med allmän helgdag. För industri, jordbruk och handel skulle detta innebära, att hädanefter på ett fåtal undantag när allt arbete nämnda dag inställdes. Det är visserligen sant, att redan nu på många områden ledighet beviljas första maj. Detta är emellertid företrädesvis i städerna, under det att på landsbygden arbetet inom näringsliv och handel merendels bedrivs som vanligt även under första maj.

För den tunga industrin och särskilt för järnhanteringen kommer förslaget, om det upphöjes till lag, att medföra allvarliga svårigheter. Samma är förhållandet med jordbruket i södra Sverige, skogsbruket i övre Norrland, kraftproduktionen, elektrokemiska industrien m. m.

Järnhanteringen arbetar i stor utsträckning med ugnar, vilka för sin uppeldning kräva flera timmar, ofta ett halvt dygn eller mera. Infaller första maj på en tisdag eller fredag betyder detta, att driften inom flertalet av den egentliga järnhanterings avdelningar måste inställas ej blott första maj utan även den mellanliggande mån- eller lördagen. Det lönar sig icke att för endast en dags drift kosta på en dyrbar uppeldning av ugnarna. Stilleståndet kan ofta bliva två dagar extra, då det i vissa fall måste krävas tre dagars drift för att en uppeldning kan komma i fråga. Främst av denna anledning har därför arbetet hittills vid flertalet järnbruk bedrivits som vanligt under första maj. Samma är förhållandet inom flera andra industrier och särskilt inom den elektrometallurgiska och elektrokemiska industrien. Omkring första maj har vårfloden i allmänhet kommit i gång i de vattendrag, där våra största kraftverk äro belägna. Kraftstationerna kunna då utnyttjas till 100 % av sin kapacitet och produktionen av sådana i viss mån säsongbetonade produkter som ferrolegeringar, luftkväve, aluminium m. m. arbetar med toppbelastning. I den mån dylika industrier genom lagstadgad första majledighet måste stoppa ett eller två dygn innebär detta en nationalförlust. Vårflodens överskottsvatten kan nämligen som regel icke magasineras utan måste vid driftsstopp i stigande utsträckning rinna kraftstationerna förbi.

Jordbruket i mellersta och södra Sverige har vid denna tidpunkt sin brådaste tid. Samma är förhållandet med skogsdrivningarna i Nord sverige. Drivningsförhållandena bruka just under senvåren vara som allra bäst i

våra nordligaste lön. Inom här berörda arbetsområden har hittills aldrig någon ledighet under första maj förekommit.

Det göres visserligen gällande, att det endast är fråga om en enda dags förlorad produktion, men det är som här visats på för nationalhushållet ömtåliga gebit, som denna produktionsinskränkning kommer att göra sig gällande. I vissa fall kan det även bliva fråga om både två och tre dagars stillestånd. Det kan icke förnekas, att härigenom vårt lands produktionskapacitet och konkurrenskraft beskäres, allra helst om samtidigt den planerade semesterlagen genomföres.

Å andra sidan finnas, som framhålles i propositionen, starka skäl för förslaget. Oppositionen från näringslivet kan vändas till sin motsats, om i ena eller andra formen kompenstation kan skapas för de inskränkta produktionsmöjligheterna under en arbetsfri första maj. Detta vinnes enklast genom att samtidigt som helgdag slopa Marie bebådelsedag. Inga religiösa invändningar torde numera resas mot en dylik reform, och samma olägenheter, som följa första maj som arbetsfri dag, återfinna vi under denna helgdag.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen icke måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 93 med mindre samtidigt sådan lagändring genomföres, att Marie bebådelsedag upphör att vara helgdag.

Stockholm den 22 februari 1938.

Gerard De Geer,
Lesjöfors.